Tanner Baybars

SEÇME ŞİİRLER / SELECTED POEMS

1947-1997

ÇEVİREN / TRANSLATED BY: MEHMET TAŞLI

YAPI KREDİ YAYINLARI

TANER BAYBARS • SEÇME ŞİİRLER / SELECTED POEMS 1947-1997

SEÇME ŞİİRLER
1947-1997

Taner Baybars 18 Haziran 1936'da Kıbrıs, Lefkoşa'da doğdu. Lefkoşa Türk Lisesi'ni bitirdi. Ocak 1954'te ilk şiir kitabını yayımladı. Aynı tarihte, Britanya Kraliyet Hava Kuvvetleri'nde askerliğe başladı. 1956'da Londra'ya gitti ve bir daha adaya dönmedi. 1956-1988 yılları arasında, İngiliz Askeri Kütüphanesi ile British Council'da kitap ve yayınla ilgili çeşitli işlerde çalıştı. Emekli olduktan sonra Fransa'ya gitti. Şu anda, Kıbrıslı Levanten toplumunun eski merkezi Lusignan bölgesinde yaşamını sürdürüyor. Türkçe, İngilizce, Fransızca yazan Taner Baybars, aynı zamanda Nâzım Hikmet'ten çeviriler yaptı, çağdaş Türk şiirini İngiliz diline tanıttı. Çok-kültürlü, çok-dilli şiirlerinde, Türk, İngiliz, Yunan, Fransız şiir gelenek ve dillerini birlikte kullanarak farklı bir tarz yarattı.
Kitapları: Şiir: *Mendilin Ucundakiler* (1954, Kıbrıs); *To Catch a Falling Man* (1963, İngiltere); *Susila in the Autumn Woods* (1974, İngiltere); *Narcissus in a Dry Pool* (1978, Ingiltere); *Pregnant Shadows* (1981, İngiltere), *Fox and the Cradle Makers* (İngiltere'de yayımlanmak üzere).
Roman ve Anı: *A Trap for the Burglar* (1965, İngiltere); *Plucked in a Far-Off Land: Images in Self Biography* (1970, İngiltere, Türkçe çevirisi *Uzak Ülke: Bir Kıbrıs Çocukluğu* adıyla YKY tarafından yayımlanıyor).
Çeviri: *Selected Poems of Nazım Hikmet* (1968, ABD); *The Moscow Symphony and Other Poems* by Nazım Hikmet (1971, ABD); *The Day Before Tomorrow* by Nazım Hikmet (1972, Ingiltere); *A Sad State of Freedom* by Nazım Hikmet (1990, İngiltere, Richard McKane'le); *Modern Turkish Poetry* (1971, İngiltere, Osman Türkay'la).

Mehmet Yaşın, 1958'de Kıbrıs, Lefkoşa'da doğdu. Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun oldu. 1986'da İngiltere'ye gitti. Birmingham Üniversitesi'ne bağlı Bizans-Osmanlı ve Modern Yunan Merkezi'nde başladığı "şiir ve kimlik" konulu doktora çalışmasını Middlesex Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde sürdürdü. Atina Üniversitesi'nde Yunan Dili ve Edebiyatı kurslarına katıldı. 1992'de İstanbul'a, 1996'da Londra'ya dönen Mehmet Yaşın, halen Middlesex Üniversitesi'ne bağlı Edebiyat ve Çeviri Araştırmaları Merkezi'nde misafir akademisyen olarak bulunuyor.
Kitapları: *Sevgilim Ölü Asker* (şiir, 1985 Akademi Şiir Birincilik/A. Kadir Şiir Ödülü, 1984, 1997), *Işık-Merdiven* (şiir, 1986, 1997), *Pathos* (şiir, 1990, 1997), *Sözverici Koltuğu* (şiir, 1993), *Poeturka* (deneme, 1995), *Kıbrıslıtürk Şiir Antolojisi* (antolojik araştırma, 1994, YKY), *Soydaşınız Balık Burcu* (roman, 1995 Cevdet Kudret Roman Ödülü, 1994, 1997, YKY).

Şiir - 78
ISBN 975-363-723-3

Seçme Şiirler/Selected Poems 1947-1997
Taner Baybars
Çeviren/Translated by
Mehmet Yaşın

1. baskı: 1.000 adet, İstanbul, Temmuz 1997

Yayına Hazırlayan: Selahattin Özpalabıyıklar
Kapak Tasarım: Pınar Kazma Çınar
Ofset Hazırlık: Gülçin Erol
Düzelti: Selahattin Özpalabıyıklar
Yayın Koordinatörü: Aslıhan Dinç
Baskı: Altan Matbaacılık Ltd. Şti.

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 1997
Tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi, No: 285 Beyoğlu 80050 İstanbul
Telefon: (0-212) 293 08 24 Faks: (0-212) 293 07 23

İçindekiler/*Contents*

9 • SUNUŞ YERİNE *(Mehmet Yaşın)*

MENDİLİN UCUNDAKİLER (1947-1953)

19 • Serçe Parmak
20 • Cigara Kutusu
21 • Çamaşır İpi
22 • Veresiye
23 • Meyhaneden Şiirler
25 • İmtihan Odası
26 • Girne Rıhtımı

GÖKTEN DÜŞEN ADAMI TUTMAK (1958-1963)

30 • *Miracle in a Village*
31 • Köyde Mucize
32 • *Letter to Homeland*
33 • Memlekete Mektup
36 • *The Second Tenant*
37 • İkinci Kiracı
38 • *To Catch a Falling Man*
39 • Gökten Düşen Adamı Tutmak

40 • *The Oracle*
41 • Kehanet
42 • *Africa*
43 • Afrika

SUSILA SONBAHAR KORUSUNDA (1972)

48 • *In the Autumn Woods*
49 • Sonbahar Koruluğunda
50 • *A Name for Yourself*
51 • Kendine Bir İsim
52 • *War Cemetery, Omaha Beach*
53 • Şehitlik, Omaha Beach

NERGİS SUSUZ GÖL İÇİNDE (1965-1978)

58 • *Metonymy*
59 • Metonimi
60 • *The Gentle Folk of Bourgoz*
61 • Bourgoz'un Kibar İnsanları
62 • *Postgraduate Days*
63 • Yükseklisans Günleri
64 • *Reality*
65 • Gerçek
66 • *Gülten*
67 • Gülten
72 • *Midnight*
73 • Geceyarısı

GEBE GÖLGELER (1978-1981)

78 • *21 Days of Christmas, 1*
79 • Noel'in 21 Günü, 1

80 • *21 Days of Christmas, 6*
81 • Noel'in 21 Günü, 6
82 • *21 Days of Christmas, 10*
83 • Noel'in 21 Günü, 10
84 • *21 Days of Christmas, 12*
85 • Noel'in 21 Günü, 12
86 • *21 Days of Christmas, 18*
87 • Noel'in 21 Günü, 18
88 • *21 Days of Christmas, 21*
89 • Noel'in 21 Günü, 21
90 • *Dounaier Rousseau*
91 • Gümrükçü Rousseau
92 • *Goodnight Sleep Well*
93 • İyi Uykular
94 • *Let's Hold Hands*
95 • Hadi Elele Tutuşalım
96 • *Aren't They Funny?*
97 • Komikler Değil mi?
98 • *Double Haiku*
99 • Çifte Haiku
100 • *O Compassion, Compassionate*
101 • Acı Bana, Büyük Acıyan
100 • *Prayer*
101 • Dua
102 • *Snow Drops*
103 • Kar Yağıyor

TİLKİ VE BEŞİK YAPANLAR (1990-1991)

108 • *Whose Kittens?*
109 • Bu Kedicikler Kimin?
110 • *Fox Among Poets*
110 • *Renard parmi les Poetes*
111 • Tilki Şairler Arasında

112 • *Nursery Rhymes before Siesta*
112 • *Comptines avant la Sieste*
113 • Öğle Uykusundan Önce Beşik Tekerlemesi
114 • *Little Red Bikini*
115 • Küçük Kırmızı Bikini
116 • *Fox at the Crossroads*
117 • Tilki Kavşakta
118 • *Sink in a Well*
119 • Kuyuya Dalar Gibi
120 • *Easter Sunday Lunch*
121 • Paskalya Pazar Yemeği

YENİ ŞİİRLER (1993-1997)

126 • *Une Comedienne*
127 • Bir Kadın Oyuncu
128 • *Pensées Pascales*
129 • Paskal[ya] *Düşünceleri*
130 • *Haiku Erotique*
131 • Erotik-Aşk Haikusu
130 • *Haiku Quantigue*
131 • Fizik-Kuantum Haikusu
130 • *Haiku Lunatique*
131 • Melankolik-Ay Haikusu
132 • *La Femme de la Rivière*
133 • Nehirden Bir Kadın Çıktı
134 • Öğle Uykusu

Türkçe çevirileriyle yayımlanan bu Seçme Şiirler'i
kardeşim Memo'ya ithaf ederim.

SUNUŞ YERİNE

Şiirlerini çevirmekle, şair ile okuru arasına fazlasıyla girmiş olduğumu düşünüyorum. Hatta, bir şairin bazı şiirlerini "seçip", her ne kadar aslına sadık kalmaya çalıştımsa da, sonuçta "kendime göre" çevirdiğim için suçluluk duyduğum bile söylenebilir. O nedenle, üstünden bir de sunuş yazmak istemem burada.

Kaldı ki, *Kıbrıslıtürk Şiiri Antolojisi*'nin (Yapı Kredi Yayınları, 1994) "Sunuş"unda Taner Baybars üzerine ayrıntılı bilgi ve değerlendirme var. Meraklılar bakabilir. Yine de, okuru, sadece kendi "çevirmen" yorumlarımla sınırlamaya gönlüm razı değil. Şiir kitaplarının arka-kapaklarında yer alan kimi değerlendirmeleri aktarmakla yetineceğim :

"Taner F. Baybars, Kıbrıs'ta Türk dilini işleyen en kuvvetli şairlerden biridir. Şiirlerinde daima orjinal söyleyişlerle felsefi düşünceye kaçan bir üslûp vardır. İşte Taner F. Baybars'ı diğer Kıbrıslı şairlerden ayıran bu tarzıdır."

Bu sözler, henüz 11-17 yaşlarında yazdığı ilk ve tek Türkçe şiir kitabı *Mendilin Ucundakiler*'in arka-kapağından alındı.

İngiltere'de, hepsi İngilizce yayımlanmış diğer şiir kitaplarının arka-kapaklarında ise şu değerlendirmeler var :

Gökten Düşen Adamı Tutmak

"Taner Baybars, geçmiş on yılda etkin olan Biçimci klikten kaçıyor. İmgeleri, insanı şaşırtıyor ve tam bir doyum sağlıyor."

(Poetry Reiew)

Susila Sonbahar Korusunda

"Bunlar, kendini bir daha ve bir daha okutan şiirler."

Douglas Hill (Tribune)

"Şiirlerini bir ikinci dilde yazmanın güçlükleri, Taner Baybars'ı mevcut şiir gruplarının baskı ve etkisinden çıkarıp, çağdaşı olan Britanyalı şairler karşısında avantajlı duruma getirdi ve o, hiçbir zaman, üslup, tarz ya da konu bakımından moda şiir anlayışlarını izlemek gibi bir eğilim göstermedi."

Howard Sergeant (Contemporary Poets)

Nergis Susuz Göl İçinde

"Baybars, belirgin ve açık seçiktir... Anlam katmanları ile mecaz ve imgeler arasında sessizliği nasıl kullanacağını iyi bilir."

Terry Eagleton (Books & Books)

"Bir lirik minyatürcüsü olarak Baybars'ın yeteneği kuşkusuzdur... O sadece ritmi mükemmel şekilde ele geçirmekle kalmıyor, ama kavrayıcı ve ses değerini çoğaltıcı şiirsel söylemler yaratıyor."

Peter Lewis (The Times Literary Supplement)

"Baybars'ın şiirleri dikkatli bir okuyucuya, zengin bir karşılık veriyor — yüksek sesle okununca bu daha da çok hissediliyor... Bu şiirlerin gücü, içlerindeki derinlikli düşüncelerden ve İngiliz dilini özgürce kullanabilmesinden geliyor."

Matt Simpson (PN Review)

Gebe Gölgeler

"Şiirsel tarzı incelikli, dolaylı, esprili ve bilgi yüklü..."

Philip Crick (Samphire)

"Şiirler, özellikle, bir bütün olarak okunduğu zaman, acı ve sevinç gözkamaştırıcı biçimde iç içe geçiyor. Baybars, kendinden beklenmedik bir durum olmasa da, ilgi çekici bir tarzda Hıristiyan mistisizmine yöneliyor ve bu izlek, ondaki sevginin bir başka boyutunu başarıyla dile getiriyor."

(Sidgwick & Jackson)

Taner Baybars, Fransa'ya yerleştikten bir süre sonra Fransızca şiirler de yazmaya başladı. Son yıllarda, "Kıbrıslıtürk" ve "Türk" şiirlerinde yeniden adından söz edilmesi, herhalde Türkçe yazmasını teşvik etmiş olmalı. Yıllar sonra yazdığı "Öğle Uykusu" adlı şiirini *kitap-lık*'ta yayınlayan Enis Batur'un dediği gibi

"Kırk yılda bir Türkçe şiir yazdı, ama kırk yıldır Türkiye'de yazılan şiirlerin çoğundan daha iyisini yazdı!"

Abartısızca şöyle denebilir : Taner Baybars, Kıbrıs'tan (sadece Türk kökenliler değil, Elen, Maronit, Levanten kökenli bütün Kıbrıslılar arasından) çıkmış en dikkat çekici şairlerden birisidir. Türkiye ve İngiltere'de ise gözardı edilemeyecek bir şairdir.

Taner Baybars, edebiyata bütün olarak bağlanan bir şairdir. Elinizdeki bu *Seçme Şiirler*'in yanısıra, Yapı Kredi Yayınları otobiyografik bir düzyazı kitabı olan *Uzak Ülke: Bir Kıbrıs Çocukluğu*'nu da yayımlıyor. O, iyi bir şair olduğu kadar, iyi bir bir yazardır da.

Buna rağmen, Kıbrıs'ın her iki tarafında, Türkiye'de ve İngiltere'de, aynı kapıya çıkan farklı gerekçelerle, hakettiği yer, ne yazık ki, ona pek verilmiyor. Hele Türkiye'de, varlığı bile bilinmiyor. Ama bu kitabı hazırlayışım tek-kimlikli "ulusal" şiir kurumlarını sorgulamak gibi büyük bir iddianın basitliğine indirgenmesin. Bunun ötesinde özel bir anlam taşıyor çünkü. Belki, sadece şairin kendisine söylenebilecek şeyler...

50. şiir yılın kutlu olsun sevgili Taner Baybars! İkinci kuzen (annemden dolayı), bize şiir biriktiren (babamla birlikte). İyi ki varsın.

Kozmopolitlerin de kökleri var.

Mehmet Yaşın

Mendilin Ucundakiler
(1947-1953)

İlk basım: Çardak Yayınları, Lefkoşa, Ocak 1954
Asıl dili Türkçe

Bu kitapta ithaf edilmemiş şiirleri kimseye ithaf etmiyorum

Bu şiirler ilk olarak, *Bozkurt* (Kıbrıs), *Çardak* (Kıbrıs), *Hisar* (Türkiye), *Yeditepe* (Türkiye) dergilerinde yayımlandı.

SERÇE PARMAK

Serçe parmağım
Hatıralarımın çoğu sende,
Günahsız başını ısırarak eziyorum
Düşüncelerimi.
Ve inanıyorum yavaş-yavaş
Adaletsizliğine Allah'ın
Senin günahın ne serçe parmağım,
Öteki parmaklardan
Neden küçüksün?

Büyüsün, büyüsün,
Serçe parmağımda herşeyim...
Ben doğmazdan evvel,
Sen serçe parmak olmazdan evvel,
Neredeydik?

TEMPORA MUTANTUR NOS ET MUTAMUR IN ILLIS

CİGARA KUTUSU

Biz zamanın elinde cigaralar
Bir cigara kutusu dünya
Zaman içer bizi yavaş-yavaş
Ve dumanlarımız savrulur havaya.

ÇAMAŞIR İPİ

–Mapolar'a–

Nedir yaptığın çamaşırcı kadın
Neden gözlerin buğulu
Karmakarışık yine teknen
İpin baştanbaşa dolu
Ve öyle temiz ki yıkadıkların...
Yoksa matemli misin
Neden ağlıyor çamaşırların.

Beni de al teknene çamaşırcı kadın
Bırak gözyaşı dökeyim ben de
Ve çamaşır ipinin üstünde
Bırak insanlara güleyim...

Ve sen,
"Alişimin Gözleri Kara"
Türküsünü mırıldanarak
Odun dumanından ağla
Gam ile değil, tasayla değil.

Bu sonsuz bir ip çamaşırcı kadın
Hepimizi sen yıkamışsın
Akıtarak yavaş-yavaş
Damla-damla suyumuzu
Gün kısa, gece uzun
Çamaşırlar ipin üstünde
Farkında değiliz insan olduğumuzun.

Beni çıkar teknenden çamaşırcı kadın
Bırak iptekilere güleyim
Elini öpeyim çamaşırcı kadın
Elini öpeyim.

VERESİYE

Bir can aldım veresiye
Ne olur bütün borçlarım gibi,
Bir unutulsa bu da.

IN VINO VERITAS

MEYHANEDEN ŞİİRLER

-I-

Sevinsin artık karanlık
Birkaç kuruşa sarhoşum
Merak etme bukadar,
Senin için değil böyle oluşum.

-II-

Bir kadeh şarabta bütün uzaklık
Anladım büyüklüğünü mesafenin
Seni unutmak, unutmak artık
Ve saçların gibi bir perdeyi
Çekmek üstüne gözlerimin.

-III-

Bir kere olabilir herşey
Bir kere sevebilirim
Ve bir kere unutabilirim seni
Sonra,
Bir kere ölebilir ancak
Selim'in aşkından Züleyha.

-IV-

Meyhane güzel
Kış gecelerinin
En güzel hatıralarını doldurduğum
Kemikleşen parmaklarımın arasında
Kadeh bile çatlayacak sevincinden
Ve altın bir yara gibi damarlarımda
Senin dokunduğun yerler kalacak.

-V-

Belki bir sabah
Sokaklarda sarhoş bulunacağım
Ekim günlerinin birinde
Fakat sen bulunmayacaksın
Vücudumun hiçbir yerinde
Hayat güzelmiş diyeceğim
Doğan güneşe karşı doğrulup
Bir kaplan gibi söküp kalbimi
Ve seni baştan başa unutup
Bekliyeceğim başka günlerin gelişini.

-VI-

Saat 8
Meyhaneden son mektubum
Rum delikanlılar sirto oynuyor
Şarab kadehte kimsesiz
Meyhanecinin kızı güzel
Ben seni unutmuşum.

İMTİHAN ODASI

Yanaklarına baksam pembe
Dudaklarına baksam pembe
Topuklarına baksam pembe
Şeytanın kızı mısın
Nesin be?

Sinemalarda öpüşmek istemem
Yahut ayışığında
Pembe yüzünü görmeden.

Söz aramızda kalsın
Seni ben,
İmtihan odasından
Heyecandan kızarmış çıkınca
Pembe yanaklarından öpmek isterim.

VEDI CONSTANTINOPOLI E POI MUORI

GİRNE RIHTIMI

Girne rıhtımında balıkçılar,
Senin başın nerede behey?
Bak için titreyerek
Akdeniz'e
Düşün düşünebildiğin kadar
İstanbul'u
Ve daya eriyen vücudunu
Yalnız seni anlayan fenere.

Girne rıhtımında balıkçılar,
Ne yaparsın be gönül
Ne yaparsın
Deniz değilsin
Balık değilsin
İnsan oğlusun be canım
Yan yanabildiğin kadar
Saçlarında deniz suyu
Deniz suyunda İstanbul.

Girne rıhtımında balıkçılar,
Sarhoş deniz suyuyla gemiler
Aman hey aman hey
Az acı değil
Dayanılır sancı değil
Uzak kalmak ömür boyu.

Ne var ki dünya olamam
Ne var ki artık ölemem
Ölüp de bir defa daha
İstanbul olarak doğamam.

Gökten Düşen Adamı Tutmak
(1958-1963)

İlk basım : Scorpion Press, Lowestoft, Suffolk, 1963
Özgün adı: *To Catch A Falling Man*
Asıl dili İngilizce

Kristin'e

Bu şiirler ilk olarak, *Approach* (ABD), *Audience* (ABD), *Beloit Poetry Journal* (ABD), *Canadian Poetry Magazine* (Kanada), *Caroline Quarterly* (ABD), *The Colorado Quarterly* (ABD), *Fiddlehead* (Kanada), *Flame* (Kanada), *Georgia Review* (ABD), *Greceurt Review* (ABD), *Isis* (İngiltere), *The London Magazine* (İngiltere), *Literary Review* (İngiltere), *Prairie Schooner* (ABD), *San Fransisco Review* (ABD), *The Times Literary Supplement* (İngiltere), *Tomorrow* (İngiltere), *Umbrella* (İngiltere), *Western Humanities Review* (ABD) dergilerinde yayımlandı.
Ayrıca BBC Third Programme'ın düzenlediği "Poet's Voice" ile "New Poetry"de okundu.

MIRACLE IN A VILLAGE

Agitation was torpified in that tiny village.
The sun stunned many particles of dust;
behind thick walls men and women sweated;
children dozed and flies walked on their lips.
And those who could think and understand
waited for the miracle to happen.

The wise man sat confidently under a tree.
the miracle will happen now, or now,
perhaps the miracle is happening just now.
Children will not wake from their slumber
for the mountains are not going to move
or some clouds appearing all of a sudden
will not rain manna to hungry mouths.

What will happen then? What miracle?
The wise man may be wrong, or his horoscope
might have deceived him with no reason.
But no, the miracle did happen:
dirty brown bulbs sprouted beautiful tulips
and behind one of those thick walls, on the floor,
a woman gave birth to a child
with soft hands, ever-open mouth and dazzled eyes.

KÖYDE MUCİZE

Küçük köy çalkalanıyordu heyecan içinde.
Savruluyordu güneşte şaşkın toz toprak,
kalın duvarlar arkasında ter döken kadınlar, erkekler,
dudakuçlarında uçuşan sineklerle uyuyakalmış çocuklar.
Ve de aklı eren bütün insanlar
oturmuş bekliyordu mucizenin gözükmesini.

Köyün bilgesi bir ağacın altına kuruldu kendinden emin.
Mucize şimdi belirecekti ya da şimdi,
belki gözükmektedir tam da şu anda.
Hayır, çocuklar derin-uykularmdan fırlamayacak
ne de yürümeye başlayacak dağlar
ve birdenbire üstümüze üşüşen bulutlardan
"kudret-helvası" gibi yağmurlar boşalmayacak aç ağızlara.

Eee, öyleyse n'olacak? Nasıl bir mucize yani?
Belki de yanıldı köyün bilgesi ya da yıldızlarm-ilmi
onu şaşırttı ortada bir sebep yokken.
Ama hayır, mucize belirdi :
çatlayan kirli kahverengi soğandan güzel bir lale göverdi.
O kalın duvarlardan birinin ardında, yerde
çocuk doğurdu bir kadın
yumuşacık eller, sonuna dek açılmış ağız, şaşkın gözler.

LETTER TO HOMELAND

Dear Father, you ask in your letter
why for so long I have written no word.
To you I shall not confess any more than I can afford.
I am not insensitive to what you write:
a friend was murdered, a friend's house burnt.
These I understand, I know
and as I said I can feel your grief.
Several times everyday I pause while walking
and talk to them loudly.

Homesick?
I am not because I've never had a home
but you are not responsible for that.
Yet I still remember the sea and the mountain
together, at night infinitely apart,
and the space between them my cradle.
I must have no digressions in a letter
so I stop living in that alien past.
In the present, I mean right just now,
the summer rain is beating on the sash
and a conceited sun is falling on the mirror.
Very, very strange.
Nevertheless I have to burn a fire in June
it's so cold
although there's nothing wrong with the equinox.

Unhappy?
I said I would confess no more than I can afford.
I shall not say I am happy or unhappy.
But what you guess is true:
I do sit on my own for hours
and breed thoughts as you breed friends.
Yes, I do sit on my own,
I laze,
I cut my nails and wait till they grow again
and in the meantime I do nothing.

MEMLEKETE MEKTUP

Sevgili babacığım, mektubunda soruyorsun
niye bunca zamandır tek satır yazmıyorum diye.
Sana mümkün olandan fazlasını itiraf edemem.
Yazdıklarından hiç etkilenmedim sanma:
bir dostumuz öldürüldü, bir dostumuzun evi yakıldı.
Anlıyorum bunları, biliyorum
ve dediğim gibi, paylaşıyorum acınızı.
Her gün yolda yürürken durup durup
yüksek sesle onlarla konuşuyorum.

Memleket hasreti?
Hayır, çünkü hiçbir zaman bir evim olmadı benim
ama bunun suçlusu sen değilsin.
Gene de, deniz ile dağı birarada
anımsıyorum, geceleyin birbirinden sonsuz uzaklaşan
ve ortasındaki boşlukta duran beşiğimi...
Konuyu dağıtmayayım, sadece bir mektup bu,
artık o yabancı geçmişle yaşamayı bırakıyorum.
Şimdiki zaman, yani şu an demek istiyorum,
yaz yağmuru pencerenin kanatlarını dövüyor
ve aynaya düşüyor kendini beğenmiş bir güneş.
Çok çok tuhaf.
Gün ile gece eşitliğinde bir hata olmamasına karşın
o kadar soğuk ki
Haziran ayında ateş yakıyorum.

Mutlu muyum?
Demiştim, mümkün olandan fazlasını itiraf edemem.
Mutlu mu mutsuz mu olduğumu söyleyemeyeceğim sana.
Ama tahminlerin doğru:
saatlerce bir başıma oturup
senin dost türettiğin gibi ben de düşünce türetirim.
Evet, öyle bir başıma oturup
avarelik ederim,
tırnaklarımı keser, sonra yeniden uzasın diye beklerim
ve de hiçbir şeycik yapmam bu arada.

I've just looked out:
rain shines like broken pieces of glass;
my mind is strung; before me the horizon
lies black and strangled.
I wonder where the sun is coming through.
But I don't feel I can provide solutions
so the sun will shine and I shall remain
ignorant.

Unhappy?
I said I am not.
I know that there's a grain of happiness
in everything I touch.
That is if I touch.
I know that trees would answer my touches
a bird's wing would unrein my tongue,
my ears would receive the vibrations
of this city.
I do not reproach them with irresponse,
it is my fault.

Unhappy?
Father you are persistent.
I said I am not unhappy
though I know I would unearth unhappiness
in everything
if I touched.

Şimdi dışarıya baktım:
yağmur kırık cam parçacıkları gibi pırıldıyor,
kafam çatlayacak, ufuk çizgisi karşımda uzanmış
kapkara ve darmaduman.
Güneş nereden geliyor merak ediyorum.
Ama hayır, bir çözüm bulabilecek gibi değilim
böylece sürsün güneşin ışıması ve kendi
bilmezliğim.

Mutsuz muyum?
Değilim dedim ya.
Biliyorum el sürdüğüm her şeyde
biraz olsun açar mutluluk taneleri.
El sürersem elbette.
Biliyorum, dokunsam ağaçlar bana karşılık verir
dilimi çözebilir bir kuşun kanadı
ve kulaklarımda titreşimleri çınlar
bu şehrin.
Onları kayıtsızlıkla suçladığımı sanma, hayır
bu benim hatam.

Mutsuz mu?
Baba ne kadar da inatçısın.
Mutsuz değilim dedim ya sana
gene de biliyorum, mutsuzluk çıkarırdım
her şeyden
ellerim bir değse.

THE SECOND TENANT

She woke me up before or just after midnight
and then sleep would not inhabit the eyes.
Again and again she flowed down the stairs
carrying armfuls of voices with her
and I counted her steps in my room wide awake.

Then above me I heard her chair move
and her silk gown fall of the bed.
My eyes had opened,sleep had fled;
up there while she lay with curled lips
I explored the hidden corners of my pillow.

Hours passed; above me I felt her dark room
while on morning's young body insomnia fed.
I rose revengefully with a war in my hand,
groped my way up and smashed the jar,
stamped my feet and called out all sorts of names.

And in fretful tears I waited for the door to open:
it remained in deafening silence and maddening stare.
I turned the knob with a trembling hand:
every object was rusty and swallowed in dust
as if no one had walked on the floor for years.

İKİNCİ KİRACI

Beni geceyarısından önce uyandırdı ya da az sonraydı
ve gözüme uyku girmedi bir daha.
Kolları kendi sesiyle dolup taşmış
tekrar tekrar basamaklara doğru kaydı,
attığı adımları sayıp durdum odamda, hepten uyanık.

Derken sandalyesinin hareketini duydum yukarda
ve yataktan sıyrılıp düştü ipekli geceliği.
Gözlerim açık, uyku çoktan uçtu;
o üstte kıvrılan dudaklarıyla uzanmışken
ben de gizli uçlarını bulmaya çalışıyordum yastığımın.

Üst-katta karanlık odasını hissederek... saatler geçti,
sabahın taze gövdesini kemirirken uykusuzluk.
İntikam niyetiyle kalktım, elimde de bir kavanoz
zorlukla çıktım yukarı, derken parça-parça ettim kavanozu
tahtayı ayaklarımla ezdim ve sıraladım her çeşit küfrü.

Huysuz bir çocuk gibi bekliyorum kapı açılsın diye:
ama sağırlaştırıyor sessizliği, ısrarlı bakışı çıldırtıyor.
Titreyen ellerle kapı-kolunu çeviriyorum:
Ne? Her şey paslanmış, tozlar yutmuş ortalığı
yıllardır bu odaya girmemiş sanki hiç kimse.

TO CATCH A FALLING MAN

He fell on a dull spot at a dull moment.
A monochrome of clouds stretched above him
as he fell and the hard floor
flew up with great speed to meet him in the air.
No one had a chance to catch him.
A man who rushed forth arms thwarted
ducked an staggered backwards when his wind
scattered pieces of poper from the ground.

He had come out of mid-air; no roof,
not even a single tree where he fell.
But he must have come from somewhere in sky:
no one ever falls without climbing first.
And to see a man fall like a crumpled bird
through a storm,
amazes even the saddest child.

Therefore they did not want to touch him.
Perhaps they feared him as their perplexed eyes
ignored his dying body.
Blood mottled on his lips where for one moment
life and death synchronised.
They preferred not to think about him
as he had not fallen off from a roof or a tree.

GÖKTEN DÜŞEN ADAMI TUTMAK

Ağır bir anda ağır bir noktaya düşmüş buldu kendini.
Tek renkli bulutlar gerildi bir uçtan bir uca
ve de yerin sert yüzü fırlarcasına bir hızla yükselerek
havaya çarptı onu.
Kimse fırsat bulamadı tutmaya.
Alelacele koşarak kollarını uzatan bir adam
yıkıldı, bir yana savruldu, onun rüzgârıyla
yerlere saçılırken kâğıt parçacıkları...

Göklerin ortasından çıkıp düşmüş; bir çatı yok,
bir ağaç bile yok düştüğü yere yakın.
Ama besbelli ki gökte bir yerlerden gelmekte:
çünkü kimse yere düşemez yükseklere tırmanmadan.
Fırtınaların buruşturup fırlattığı bir kuş misali
düşen bir adamı seyretmek,
üzgün bir çocuk için bile şaşırtıcı.

Bu yüzden ona dokunmaya yanaşmadı hiç kimse.
Kimbilir, korkuya kapıldı belki de şaşakalmış gözleri
görmezlikten geldi onun ölü gövdesini.
Hayat ile ölümün atbaşı gittiği o kısacık anda
dudaklarında pıhtılaştı kan.
Seyirciler ise, onu düşünmemeyi yeğledi
ne bir çatıdan düştmüştü çünkü, ne de bir ağaçtan.

THE ORACLE

They feed their questions into it and do not speak them.
The hum of the electronic brain invades the neat hall
and four minutes later flowers the perfect solution.

Then they know what to do. These men whose brains
have placed each cog and valve without a fault
beam at the end of the machine and shyly confess

the whole thing would have taken them much longer
or perhaps their answer would have been postponed.
They rummage out other more difficult cases

and wait for the answer in confused excitement;
again it emerges in homo-mechanic language.
Happy and confident they give us a chance.

We are much honoured; we hold conferences and
discuss what the most fitting question should be;
when we find it we march and surround the machine;

the problem is fed in, the drone irregularly
distends, no answer is laid. We grow old and visit
everyday, then clean, compact brain and wait.

KEHANET

Sorularını içine atıp besliyorlar onu, konuşmuyorlar hiç.
Electronic beynin mırıltısı düzgün koridoru işgal ediyor
ve dört dak'kada filizleniyor mükemmel bir çözüm.

Böylece öğreniyorlar ne yapmak gerektiğini. Beyinleri
bir yanlışlığa meydan vermeden her vidayı yerleştiren insanlar
makinanın dibinde itiraf ediyorlar utangaçca,

aslında bütün bu işlemler daha da uzayabilirdi bize kalsa
ya da ertelenebilirdi sonuçların elde edilmesi.
Çözümü daha zor durumlara yöneliyorlar

ve bir cevap bekliyorlar heyecanla, hayretler içinde;
yeniden açıklamada bulunuyor *homo-mechanic dil.*
Mutlu ve güven içinde bize de bir fırsat veriliyor.

Fazlasıyla onurlandık; birkaç konferans düzenleyerek
tartışmaya açtık hangi sorunun daha uygun düşebileceğini
ve soruyu bulur bulmaz yeniden sarıyoruz makinenin çevresini;

problemli soru yediriliyor içine, ama düzensiz mırıltılar
işlevsiz, bekliyoruz, bir cevap yok. Yaşlanıyoruz, ama hergün
yokluyor, tertemiz tutuyoruz *compact beyni* ve hâlâ bekliyoruz.

AFRICA

Now there's Africa, a heart-shaped continent
pulpitating with wild vigour.
New thoughts like bees are preparing a bitter honey
in its mountains – large hives where
the biggest god would look small.

AFRİKA

Şimdi Afrika var, kalp-biçimli kıta
yaşamın vahşi gücüyla çarpan.
Acı bal yapan arılar gibi yeni düşünceler
onun dağlarında – koca kovanlarda
ki en büyük tanrı küçük görünür içinde.

Susila Sonbahar Korusunda
(1972)

Ilk basım : Sceptre Press, Rushden, Northamptonshire, 1974
Özgün adı: *Susila in the Autumn Woods*
Asıl dili İngilizce

Kızım Susila Jane'e

Bu şiirler, BBC Third Programme'ın düzenlediği "Poetry Now"da okundu.

IN THE AUTUMN WOODS

Casks of silence in leaves that fall.
I avoid, but each step breaks a seal.
Part of a bird's dropping, the smudged
edge of a half-green leaf disturbs.

I see you totter, in front, behind me,
by my side. You watch your own miracles
in the leaves that rise in quiet wind.
(Ears muffled to the finches' longing

to be.) The russet colour of clouds
cupped in your searching palms, you falls
over a leaf. It crushes. You offer me
the spoils: centuries of endless growing.

You think I am responsible for all this,
sloughing trees, uncouth motions. Your feet
fleet on the path, unsure among grasses
you fall with a smile that reverses the season.

SUSILA JANE İÇİN ŞİİRLER

SONBAHAR KORUSUNDA

Sessizlik fıçıları düşen güz yaprakları içinde.
Kaçınsam da her adımda kırılır yerde birinin sırrı.
Bir kuşun döküntüsünden parçalar, huzursuzlanır
köşesi lekelenmiş yarısı yeşil yapraklar.

Önümde, sendeleyişini görüyorum, arkamda,
tam yanımda. Kendi mucizeni seyrediyorsun
rüzgârla usul usul havalanan yaprakların arasında.
(Kulaklarını tıkıyorsun ispinoz kuşlarına

özenircesine.) Bir arayışla açılmış avuç içinde
gitgide kızıllaşan bulutlar, bir yaprak
üzerine düşüyorsun. Dağılıyor. Ve uzatıyorsun bana
parçacıklarını: sonsuz büyüme yüzyılları.

Sanıyorsun ki, *benim* bütün bunların sorumlusu,
soyunan ağaçlar, ele geçmez devinim. Ayakların
patikada zıplayarak, çimenlerde duralayarak
düşüyorsun, mevsimi tersyüz eden güleç yüzünle.

A NAME FOR YOURSELF

A female Adam, you walk about the house
and name all. Then ask, this? this? this?
Your tongue unrolls an unwritten grammar,
each new word tossed between wall and wall.

Seeing your own reflection on a doorknob
you begin to utter your name, then stop
in that conflux of brass stained by my hand.
Who? I hold you against the window glass,

you exclaim: Dark! I put you down. You live
in a galaxy of sounds absorbed by your tongue
and keeping your name a secret to your tongue
you grow in full awareness of others.

KENDİNE BİR İSİM

Dişi Âdemoğlu, evi dolanıyorsun baştan aşağı
her şeye isim veriyorsun. Sora sora bu ne? bu? bu?
Dilin dolanıyor yol yordamsız, yazısız bir dilbilgisi,
duvardan duvara tosluyor her sözcük.

Bir kapı-tokmağında kendi yansımanı görünce
ismini kekelemeye başlıyor, derken duralıyorsun
elim değince lekelenmiş pirinç-tokmakla çarpışarak.
Kim bu? Kaldırıyorum seni pencere camına karşı,

çığlığın: Karanlık! İndiriyorum. Yaşıyorsun
dilinde çözülen seslerin evreninde
ve kendi ismini bir sır gibi saklayarak dilinin içinde
tümüyle farkındasın ötekilerin, büyümektesin.

WAR CEMETERY, OMAHA BEACH

The grey fall towards the sea
trims the green grass
cycloped with pill-boxes
mossed inside, sanded without.

You, in your young shoes
trot among the Davis and Crosses
pause before a beetle
and raise your foot.

I shout: Do not kill it
and the ghosts around me laugh.

ŞEHİTLİK, OMAHA BEACH

Denize doğru dökülen kurşuni yar
kesip düzeltiyor yemyeşil çimeni,
tek-gözlü tüfek siperleri her yanda,
içleri yosun bağlamış, dışları kum tutmuş.

Sen ise, yeni yetmeliğin ayakkabılarına basarak
koşuyorsun Davud-yıldızları, haçlar arasında.
Kınkanatlı bir böceğin önüne geçip
ayağını kaldırıyorsun çiğnemek için.

Haykırıyorum: Sakın öldürme onu!
ve etrafımdaki ruhlar kahkahayla güldüler.

Nergis Susuz Göl İçinde
(1965-1978)

İlk basım : Sidgwick & Jackson Ltd., Londra, 1978
Özgün adı: *Narcissus in a Dry Pool*
Asıl dili : İngilizce

Baiba'ya ve Yannis'e
sadık dostlukları için

Bu şiirler ilk olarak, *Ambit* (İngiltere), *Critical Quarterly* (İngiltere), *Limestone* (İngiltere), *Listener* (İngiltere), *Meridian* (İngiltere), *New Cave Quarterly* (Yeni Zelanda), *New York Times* (ABD), *Outposts* (İngiltere), *Poetry Book Society-Christmas Supplement* 1963 (İngiltere), *Poetry Review* (İngiltere), *Ποσειδον* (Kıbrıs), *Review of English Literature* (İngiltere), *Samphire* (İngiltere), *Stylus* (İngiltere), *Tangent* (İngiltere), *Tribune* (İngiltere), *The Times Literary Supplement* (İngiltere), *Twentieth Century* (İngiltere) dergilerinde yayımlandı. Ayrıca BBC Third Programme'ın düzenlediği "Poet's Voice", "Poetry Now", "New Poetry"de okundu.

METONYMY

He stood above my bed
holding a bird in his hand.
Touch me the feather touch
the eyelids. Which garden
was it I saw you in?
Breeze collaring your neck,
a little egg in your cupped palm.
Which house? You as a boy
carried a large bird in your hand
pecked at you, you shrank back
never let it go. Whose garden?
You in your mother's belly
holding a large egg in your hand,
the sound of a firework
silly, silly made you jump.

METONİMİ

Yatağımın üstünde durdu
bir kuş tutuyor elinde.
Dokun bana kuştüyü dokunuşlarla
gözkapakları. Hangi bahçeydi
seni içinde gördüğüm?
Esintiye yakalanmış boynun,
bir yumurtacık kapanmış avuç içine.
Hangi ev? Elinde büyücek bir kuş
taşıyan çocuk olduğun o yer
gagalandığın, ürküp geri çekildiğin
onu hiç bırakmadığın. Kimin bahçesi?
Sen daha ana karnında
elinde koca bir yumurta taşırken
bir havai fişek sesi
şaşkın, ah şaşkın seni sıçratıverdi yerinden.

THE GENTLE FOLK OF BOURGOZ

Every time I returned to Bourgoz,
a town I dream-built as a child,
I saw men emerge from a thick wood
heavy suitcases weighing them down.

On my last vist I saw no one,
green trees thicker with floating quills
and a long washing-line in the dale
thronged with restless but silent birds.

I fear another journey, I shall not go
lest I become a tit with peacock feathers.

BOURGOZ'UN KİBAR İNSANLARI

Ne zaman Bourgoz'a dönsem,
çocukluk düşlerimin o küçük-şehrine,
bazı adamlar görürdüm sık koruluktan çıkan,
omuzları çökmüş valizlerin ağırlığından.

Son gidişimde kimsecikler yoktu görünürde,
sadece uçuşan kuş tüyleriyle daha da irileşmiş
yeşil ağaçlar ve vadide uzayan bir çamaşır ipi
üstüne sessizce üşüşmüş kuşlar.

Endişelendim bir başka yolculuktan, gitmeyeceğim,
tavuskuşu tüylü bir baştankaraya dönebilirim diye.

POSTGRADUATE DAYS

Pulped, now, mangled
through the arms of countless lovers
you lean on me
a withered stem against a stake.
Such as touches of hands,
small bursts of kisses
here and there –
yet my lips still dowse
for those tiny bruises
bandaged with your college scarf.
How young you make feel.
after so many years.
Narcisse watching himself
in a dry pool.

YÜKSEKLİSANS GÜNLERİ

Sayısız sevgilinin kollarından
mengeneden geçmiş, şimdi lapa gibi,
üstüme yaslanıyorsun.
Solmakta olan bir gövde, desteksiz duramaz ya.
Öylesine dokunuşları parmaklarının,
öpüşlerinin küçük patlayışları
burada, orada –
ama benim dudaklarım su-kaynağını arar hâlâ
senin kolej fularınla sargılanmış
o ufak çürük yerleri için.
Bir bilsen, beni ne kadar gençleştirdiğini
bunca yılın ardından.
Nergis kendini seyrediyor
susuz göl içinde.

REALİTY

I have been to countries
to cities over land and sea.
Have seen the water and the fire fight –
a man chop off his fingers for love –
a child devoted to a fountain as mother –
the grey corn shed its seed
above the door of a municipal hall
in a very remote town.
But only tonight,
seeing the cracks in the ceiling
I begin my journey into the attic
after all these long years.

Lost?

GERÇEK

Ülkeleri, şehirleri dolaştım
denizler ve kıtalar aşarak.
Akan sular ile ateşlerin çarpışmasını gördüm –
bir adam ki parmaklarını koparmış sevgiden –
bir çocuk ki anne diye pınara bağlanmış –
solan mısır tohum döküyor
bir belediye salonunun eşiğinde
sapa bir kasabada.
Ama yalnızca bu akşam,
ilk kez çatıdaki çatlakları görüyor
ve yolculuğa çıkıyorum tavanarasına doğru
yıllar sonra.

Yitik?

GÜLTEN

An attempt to recapture a love in childhood
on hearing her name many years later

1

Who said your name took from me my past?
Elbow sunk in a flower-pot, ten roses.
Forgot, I did not, but ten upon ten supposes
flesh from flesh geographically apart.

Satin embryo of images now begins to construct
a chain of words in order to see you thus,
through years of oubliettes, little oblivions.
Photolysis of memory, *tef'assûh*, photo you

as I can. Recalling empties of brain, hurts
the cortex. The flesh decomposes in the mind
but lives phosphorent. Ten upon ten, *gül*
tenez la puissance of the edifice of words.

2

Though not thinking of you, not remembering
Where Who What – such grammatical clues,
a recluse *tenebrosa*! The merchants of Murcia
on mules spoke of you offering oranges
and I refused the secret message of the Rose.

Lying on the beach dome, curved button hole
directly in the sun's eye, *un tendel*, a fulcrum
hung between the structure of the sea and your *ten*
dale deep dale memory parched and I knew
not. *Teñir* dye and stain the flesh, *gül sol*.

GÜLTEN*

Yıllar sonra adını işittiğim bir çocukluk aşkını yeniden yaşayabilmek için...

1

Kim demiş ki ismin geçmişimi alıp götürdü benden?
Bir çiçek-saksısına dalmış dirsek, *ten* gülleri on tane.
Unutmak, hayır, ten üstündedir ten, sanılır
mekânlar ayırabilir teni tenden.

İmgelerin saten tohumu şimdi başlıyor sözcükleri kurmaya
halka halka, böyle görebilmek'çin seni
sıyrılıyor yılların zindanından, anlık unutuşların.
Tef'assûh, hatırlayışın ışık-patlaması fotoğrafını çekiyor

benim gibi. Hatırlamak aklı alıp boşaltır, acıtır
beyin-çerçevemizi. Zihinde çürüyüp dağılsa da ten
o fosfordan aydınlıkta canlanır. *Ten* üstünde *ten, gül*
tenez la puissance, sözcüklerin gücünü elinde tut.

2

Seni düşünmediğim halde, hatırlamadığım
Nerede Kim Neydi – böyle dilbilgisel işaretlerle
bir münzevi *tenebrosa*! Murcia'nın tacirleri
portakal sunuşunu anlatıyorlardı katırlarıyla geçerken
bense geri çevirdim Gül'ün o gizli mesajını.

Kıyının kubbesine uzandığım sıra, göbek deliği kavislendi
tam güneşin gözünde, *un tendel*, tensel çekül-ipi
denizin kurgusu ile senin *tenin* arasına asılı
hatırlayışım, derinlere dalmış vadi, kurudu ve farkettiğim
hiçbir şeydi. *Teñir*, yan boya teni lekelerle, *gül*, güneş-*sol*.

* Saliha Paker'le birlikte çevrildi.

3

Tender *gueule-de-lions* under tense *tendoir.*
Gleeful lions snap at the dragon above me
as I lie not only on the grass but to myself
seeking you out from a mass of prepositions.

As pods part and seeds fall down anonymously
without moving, within the tent of yours eyes,
my tongue falters as it says: Come, *gel gül*
but a rose decays on the oblivious brier.

4

Tanned *ten*, the sun's tenancy temporal on skin
reminds of the cypre, the henna-dyed fingers
in the schoolyard, conifers of the cypress
and you *gül*'ed, threads of memory – no pattern
satin of cypres: I am decoding the shuttle-moves
the knots and the edge-finish of your fabric.

5

Tenir. Memory holds the chemistry of shapes,
rose after rose blooms and heps but only Rose
is rose, not temporal. Ten roses always suppose
the roses in bud, the Rose gone. What decomposes,
tef'assûh, is not the *ten.* You live as I live
without a definition of shape of one another,
but with names tanned on the mind, risen from *ten*,
ere this day to hold the evocative in its sieve.

3

Tendoir gerilen tel altında taze *gueles-de-lion*.
Oynak aslanların ağızları üstümdeki ejderhayı ısırıyor
ben çimenlerde kendimi yalandan uyuturken
bir yığın edattan sıyırıp ortaya çıkarırken seni, böyle.

Kabuklar soyuluyor, düşüyor adsız tohumlar
hiç kımıldamadan, gözlerinin tentesi altında,
dilim dolanıyor seslendikçe: Gel *gül*, *gel*
ama bir gül çürüyor unutkan fidanın üstünde.

4

Tunçlaşan *ten*, güneşin tende kiraladığı yazlık
ki *cypre*'i hatırlatır bana, o kınalı parmaklar
okul bahçesinde, selvi mapuroları vardı
ve sen *gül*'dün, bellek iplikleri – bir çizgiye girmeyen
cypres sateni: mekik dokuyan şifreyi çözüyorum
düğümleri, teyellenmiş kenarları senin tezgâhında.

5

Tenir. Şekilleri kimyasında söz sahibidir hafıza,
art arda güller açar ve tohuma dönüşürler, ama sadece Gül
güldür, ölümsüz. *Ten* gülleri on tane, sanılır
her zaman gonca güldür, Gül ise geçen. Çürüyen ne,
tef'assûh, *ten* değildir. Ben'ce yaşıyorsun
birbirimizin biçimlerini tanımlayamasak bile,
isimler *ten* ateşinden yükselip tunçlaşsa da zihnimizde
geçmiş günlerin çağrışımını tutmak için süzgecinde.

6

Nearest I'll get you near, *gül*! *Gel*
grammatical satin, image without love.
Image gelée, with frosty rind of orange
as I chew. You flow without a shape,
the slight rigour of the tongue and word
to word merge. Scale upon scale, thorn
upon a throne – nearest I'll get you near
polyglot memory, as word from word part.

6

Sana yakınlaşmak, en yakından, *gül*! Gel
dilbilgisel saten, sevgisi-olmayan imge.
Image gelée, donmuş portakal kabuğunu
çiğnedikçe. Biçimlenemeden akıp geçiyorsun öylece
tatlı-sert dil belirsizleşiyor, sözcük
sözcükle iç içe. Kabuk üstünde kabuk, dikilen taht
üstünde bir diken – Yakınım seni yanıma alacağım
söz sözcükten koparken, çok-dilli belleğim.

MIDNIGHT

Sleep is now a dove
ready to fuse the noon
with monstrous wings.

GECEYARISI

Şimdi uyku bir kumru
öğle-üstünü içten fitillemeye hazır
o ejder kanatlarıyla.

Gebe Gölgeler
(1978-1981)

İlk basım : Sidgwick & Jackson Ltd., Londra, 1981
Özgün adı: *Pregnant Shadows*
Asıl dili : İngilizce

Susila'ya, Jan'a, Arun'a

Bu şiirler ilk olarak, *Ambit* (İngiltere), *Critical Quarterly* (İngiltere), *Kudos* (İngiltere), *Listener* (İngiltere), *New Voices* (Avustralya), *Outposts* (İngiltere), *Orte* (İsviçre), *Poetry Review* (İngiltere), *Samphire* (İngiltere), *Tangent* (ABD) dergilerinde yayımlandı.

21 DAYS OF CHRISTMAS

1

No satires, now, Horace, no Roman ironies
to bring the London traffic to a stand still;
no mora names difficult to mouth or splutter
as if the Icelandic rains falling on Muswell Hill
were not enough. Tell me, where are the angels?

I shopped at Whetstone and met John Berryman,
now without specs but he chose his nuts wisely,
gave me a smile as he examined a pudding
but I knew he was not going to buy it. The Angels
in the shopwindow of Boots looked really dead.

All those costumes discarded by your friend,
could not, dear Horace, clothe the anguish
and the despair of those foolishly happy shoppers.
I returned home and listened to Pink Floyd
and vengefully considered my volumes of Bach.

NOEL'İN 21 GÜNÜ

1

Horatius, yer yok yergilerine, ne de Romalıların iğnelemesi yeter
tıkanmış Londra trafiğini yürümez yola sokmak için;
Muswell Hill'e düşen İzlanda yağmurları yetmezmiş gibi
bırak o söylenmesi zor isimleri, ağzını kuruturlar.
Bırak onları da şimdi de bana: nerelerde o melekler?

Whetstone'da alış veriş yaptım, John Berryman'a rastladım,
gözlüksüzdü o an fakat bilgece seçti fındıklarını,
Noel pastasını yoklarken hafifçe gülümsedi bana
ve anladım ki satın almayacak onu. Melekler
Boots'un vitrininde hakikaten ölü gibi duruyordu.

Arkadaşının ıskartaya çıkardığı bütün o elbiseler,
örtemez Horatius, kapatamaz, ümitsizliğini,
o derin kederini çılgıncasına keyfli görünen tüketicilerin.
Eve dönüp Pink Floyd dinledim
ve Bach plak-setlerime baktım intikam alırcasına.

21 DAYS OF CHRISTMAS

6

In Marylebone High Street there are no lights
to insist on the brightness of Christmas. Just
the church where she stepped out and took my arm
under the small umbrella to cross the zebra
amused by the light drizzle.

I was about to say, as though she had no notion,
I'm in love with you, not just I love you.
Instead I spoke of Iran and Sue's baby girl.
I could hear Fleetwood Mac from the juke box below,
Don't say you love him. But something else
made her cry, hide her face on a crooked arm.

We walked to Oxford Street in an agony of rain,
she shared the umbrella but not my arm –
Come on baby, come on the taxi cab,
come on all of you.

NOEL'İN 21 GÜNÜ

6

Marylebone High Street'te ışık yok
Noel'in parlaklığını iyicene gösteren. Bir tek
kilise, sevgilim indi basamağından, kavradı kolumu
ve çekti beni küçük şemsiyesinin altına, yürüdük
yaya-geçidinde,
dudakları aralandı gülerek, şaşkın, çiseleyen yağmurda.

Tam söylemek üzereydim, sanki o bilmiyormuş gibi,
sanma ki seni sadece seviyorum, ben âşığım sana
diyecekken, İran'da olanlardan söz açtım ve Sue'nun
bebeğinden:
Fleetwood Mac'ı işitebiliyorum aşağıda müzik-dolabından.
O adamı seviyorum deme bana. Yok, başka birşey
ağlatıyor onu ve dirseklerinin arasına saklıyor yüzünü.

Oxford Street'e yürüdük sicim gibi bir yağmurda,
şemsiyeyi paylaştı benimle, kolunu değil ama –
Hadi gel canım, gel taksi, gel
gelin hepiniz de, gelin bakalım.

21 DAYS OF CHRISTMAS

10

Listening to Stevie Wonder, I close David Garnett's
Aspects of Love, close my eyes in a romantic pose
and imagine her float in the sea in Copacabana.
How much Stevie feels, has felt without the use of his
eyes.
I answer the door, a coloured boy is collecting for the
blind,
the coincidence is much more than I can endure
and drop the coin on the floor.

I stop the music, afraid that by next Christmas
I too might lose my sight and no more
that smile I love,
the big eyes which infuriate but inspire love.

O Tiresias, I'm her when she is not with me,
I'm myself when she's with me,
I experience her so much with my eyes wide open but
blind with alcohol I hope I shall go on feeling
her dexterous left hand twitch in my own.

I choose a record by David Bowie and sit back.

NOEL'İN 21 GÜNÜ

10

Stevie Wonder'i dinlerken kapatıyorum *Aspects of Love*'ı
David Garnett'in öyküsü, kısarak gözlerimi romantik bir pozda
hayal ediyorum sevgilimin Copacabana denizinde yüzüşünü.
Stevie ne kadar da derin hissediyor, gözle görmeye gerek
kalmadan.
Çalan kapıyı açtım, esmer bir oğlan körler için yardım
topluyor,
bu rastlantı kaldırabileceğimden çok daha büyük
ve yere düşüyor elimden bozuk paralar.

Müziği kapattım, korku içinde gelecek Noel'i düşünerek
belki ben de kaybedeceğim gözlerimi ve daha önemlisi
göremeyeceğim artık sevdiğimin güler yüzünü,
o iri gözlerini, aklımı başımdan alsa da esin verirler aşka.

Ah Teiresias, o benimle değil, ama ben onunlayım,
ben kendimleyim o benimle beraberken,
oysaki çok defa onu sonuna kadar açılmış gözlerimle algılarım
içkiden körleşmiş, umarım hissetmeye devam edeceğim
ustalıklı sol elinin elim üstündeki seğirtmesini.

David Bowie'den bir parça seçip yaslanıyorum arkaya.

21 DAYS OF CHRISTMAS

12

On entering the Cathedral in Orleans last October,
I was prepared to pray quietly and beseech God,
as I had done throughout that journey in many holy
places,
beseech God to keep me with her for ever or not at all.
I walked into a large space filled with His voice,
the organ played on every grain of stone around me
and rather than pray and be self-centred,
I walked in the aisles, letting tears fall
in full celebration, not in self-pity.

Out, the Cathedral Close seemed in twilight
although it was mid-day and in a café, over a postcard
and over several Ricards
I could not decide what to put on it.
Love, most suddenly, had gone beyond experience
and I posted tha card almost blank.

Now, I think of her, away, perhaps not even aware
of the seventy-two hours before Christmas,
I long to hear the *Selfish Giant* read to me
to the beat of Led Zeppelin's ALL MY LOVE,
louder and louder as the day, the night, go on and on.

NOEL'İN 21 GÜNÜ

12

Bu yolculukta karşıma çıkan kutsal yerlerde hep yaptığım gibi
geçen Kasım Orleans'da katedrale girerken
yine duaya hazırlanıyordum bağışlayan Tanrı'ya sessizce ve
yakarışla,
esirgeyen Tanrı'm, bizi hiç ayırma sonsuza kadar, ya da
sonsuzca ayır.
Katedralde O'nun sesiyle dolu büyük boşlukta yürüdüm,
beni çevreleyen her taş parçasında çınladı orgun çaldığı ilahi,
orada kendimle başbaşa kalıp dua etmek yerine
yürüdüm kilisenin kulislerinde, gözyaşlarını salıverip öylecene
kendine yazıklanmayla değil, tam bir kutlama halinde.

Dışarda, Katedral avlusu, bir alacakaranlıkta göründü
gün ortası olduğu halde, oturduğum café'de, önümde bir
kart-postal
ve sayısız Ricard içkisinden sonra
neler düşebilirdim ki yazıyla, bir türlü karar veremedim.
Sevmek, birdenbire, tüm bilginin ötesinde;
ve kartı öylece postaladım hemen hemen boş olarak.

Şimdi, onu düşünüyorum, uzakta, belki farkında bile değilken
Noel'e yetmiş iki saat kaldığının.
Dinlemeyi özledim bencil dev *Selfish Giant*'ı, okusun biri bana
Led Zeppelin'in temposuyla, ALL MY LOVE
yüksek daha yüksek, günlerce, gecelerce
devam etsin, devam.

12 DAYS OF CHRISTMAS

18

Please speak to me O Lord, louder and louder,
this subdued evening mass soon after Christmas
stifles. I want to breathe in your Glory
and exhale myself in your Glory
but am too much drunk with her, unable
to sort out expletives from deeply felt prayers.

Let us be at peace with each other, the priest says.
I shake my own hand an remember Marcel Marceau
who
on an uneven park bench kissed himself or
gave the impression of kissing or being kissed
by clasping his own hands round his own neck.

Forgive me O Lord but when I leave this church
I shall celebrate her farness with fast dancing
at the nearest discotheque.

There has been an earth tremor in the North Country
floods in the West Country
and steel workers refuse to go back to work.
I feel so stupid to be thinking of these minute
personal obstructions and forget
to pray for all those who need your Grace.

I cross myself and sit down and see all the pews
catch fire and glow like lovingly-dried flowers.

NOEL'İN 21 GÜNÜ

18

Lütfen seslen bana ulu Yaradan, yüksek sesle daha yüksek,
bu usul akşam ayini, Noel'den bir gün sonra
boğuculuk. Bir soluk alabilsem senin İhtişamında
ve nefesimi versem senin İhtişamına.
Ama çok mu kendimi kaybetmişim onun için, çok mu yetersiz
en derinden hissedilen duaları yazıya dökerken.

Papazın dediği üzre, huzur bulalım inşallah birbirimizde.
Kendi elimi sıkıyorum, Marcel Marceau'yu hatırlayarak
hani kırık dökük bir park koltuğunda kendi kendini öpen ya da
öpüp öpülmüş gibi bir izlenim veren
bir çengel gibi kendi kollarını kendi boynuna dolayarak.

Bağışla beni ulu Yaradan, çünkü bu kiliseden çıkar çıkmaz
en yakın diskotekte en hızlı danslarla kutlayacağım
sevgiliden uzaklığımı...

Sarsılan bir yer varmış kuzey ülkesinde
sele kapılan bir yer batı ülkesinde
ve çelik işçileri hâlâ reddediyor işe dönmeyi.
Öylesine aptalca hissediyorum ki şu anda, düşündüğüm
bu kişisel çıkmazlar yüzünden ve de unutuyorum
dua etmeyi senin Merhametine muhtaç olanlar için.

Haç çıkarıp oturdum ve hepsine baktım kilise-sıralarının
yangına yakalanırken, kıpkızıl bir korda
sevgiden kurutulmuş çiçekler gibi.

21 DAYS OF CHRISTMAS

21

O Lesbia, my Lesbia
in whose arms are you snoring now
as I read Catullus vengefully in a new year's bed?
I hate and I love and by hating
I find a greater love and then the fury begins.
Who said? Yes, who said it, I can't remember now:
Don Juan had many conquests but not a single lover.
Who was it who said it?

O Lesbia, snore to your throat's content.
I'll soon find the first snowdrops in my garden,
in remote corner, under shrubs,
bending, eavesdropping into the soil's secrets.
But just now I crumple Catullus to his long sleep
and pray that I may wake up to a new vision of you
or not at all.

Codicillus
We pray a lot, Father Paul said, but seldom pause
to hear what God is telling us to do.

NOEL'İN 21 GÜNÜ

21

Ah Lesbia, Lesbia'm benim
kimlerin kollarında uyuyorsun şimdi mışıl hırıl
yeniyıl yatağımda hınç içinde ben Catullus'u okurken?
Nefret ediyorum ve seviyorum ve nefret ettikçe
daha büyük bir sevgi buluyorum, ki o zaman başlar hiddet.
Kim söyledi? Evet, kim dedi, çıkaramıyorum şimdi:
Don Juan'ın birçok fethi oldu ancak bir sevgilisi olmadı hiç.
Sahi, o kimdi söyleyen bunu?

Ah Lesbia, boğazının hoşnutluğundan çıkan mışıltılı
horlamalar.
Yakında ilk kardelenler de çıkacak bahçemde,
ücra köşelerde, çalılıkların altında,
kıvrım kıvrım, gizlice dinleyecekler toprağın sırlarını.
Şimdi kapatıyorum şiirlerini Catullus'un uzun uzun uyusun
diye
ve dua ediyorum senin yeni bir imgene açılsın diye gözlerim
yarın sabaha, yoksa hiç açılmasın bu uykusundan.

Codicillus
Çok dua ederiz, dedi Peder Paul, ama nadiren duyarız
bize ne yapacağımızı öğütleyen Tanrı'yı.

DOUANIER ROUSSEAU

We left Dieppe in the brightness of sun
and found Newhaven as much sunned and coy
and tiptoeing through the Customs in the car
we stopped in front of a sentry who,
lifting the bonnet with his little finger,
laughed: monsieur-dame, sortez. But why?
What about this cake of sun, smell of fruit
and this little bit of French cloud in here?

GÜMRÜKÇÜ ROUSSEAU

Dieppe günlük güneşlikti ayrıldığımızda,
öyle güneşte salınır bulduk Newhaven'ı da,
tam gümrükten arabamızla tıpış tıpış geçerken
bir nöbetçinin önünde durdurulduk.
Serçe parmağıyla açıverdi kaportayı,
güldü: *monsieur-dame, sortez.* İyi de niye?
Peki ya n'oluyor bu güneşten pasta, bu meyve kokusu
ya buradaki şu bi' parçacık Fransız bulutu?

GOODNIGHT, SLEEP WELL

There must be a reason for staying awake
else, go to bed or get drunk, have dreams.
Other people's dreams as well, who knows
they might be even better, might come true.

I always wait, stay awake, know full well
whoever turns up will cause pain when they go.
I must train myself to accept them in sleep
and wake up just tired but without an ache.

İYİ UYKULAR

Uyanık kalmanın bir nedeni olmalı
yoksa, yatağa gir ya da git sarhoş ol, düş gör.
Öteki insanların düşlerini de, kim bilir
belki daha iyidir onlar, bakarsın gerçekleşir.

Hep bekliyorum, uyanık ve farkındayım
nasıl acı bırakır birden ortaya çıkanların gidişi.
Öğrenmeliyim, onları uykuda kabul etmeyi
ve ağrı duymadan uyanmayı, hafif bir yorgunlukla.

LET'S HOLD HANDS

I always find myself holding the hands
of girls who've lost boys, of women
who can't win their husbands back.

In their deflected monologue I become
the lover, the husband, a soothing ear
or the hologram of someone already dead.

I trail in a rumour of hands, not one
really mine to hold. I hold the pan
and what I cook in it is mine, it can't

sadden my ears with tales of a happy past.
I grasp the handle and briefly thank God.

HADİ ELELE TUTUŞALIM

Hep ellerinden tutmuş bulurum kendimi
delikanlıları kaybetmiş kızların. Ve kadınların,
ki kocalarını yeniden elde etmeleri artık imkânsız.

Onların yoldan çıkmış monoloğuyla ben
bir âşığa dönüşürüm, kocaya, güzelce dinleyen bir kulağa
ya da çoktan ölmüş birinden yansıyan bir ışıklı-hayale.

Ellerin söylentisine sürüklenirim, ki biri bile benim değil
tuttuğum bu ellerden. Tavayı kavrarım,
içinde pişen benimdir, pişenler de kulaklarımı

kederle dolduramaz, o mutlu geçmişi anlatarak.
Tavanın sapı elimde, kısaca şükrederim Ulu Tanrı'ya.

AREN'T THEY FUNNY?

I can clearly see the pity in their eyes
as I take a single key to a single room,
I can also imagine how they imagine me
thumping two pillows on a single bed.

They serve breakfast at a single table
and extra pieces of toast just to show
how well they understand someone alone.
While paying my bill, I thank them twice.

Outside a pub, they arrive in couples
if not in threes and fours, and wonder
how someone could really travel on his own.

I buy a drink and sit in the sunny garden
perplexed that these poeple cannot see
that although alone, I am not on my own.

KOMİKLER DEĞİL Mİ?

Tek kişilik bir oda için tek bir anahtar alırken
gözlerinde açıkça gördüm benim için duydukları üzüntüyü,
ayrıca hayal edebiliyorum beni nasıl hayal ettiklerini,
tek kişilik bir yatakta iki yastığı çarparken birbirine.

Yalnız birini ne kadar iyi anladıklarını göstermek için
fazladan birkaç parça tostla
tek kişilik bir masada kahvaltı hazırladılar bana.
Hesabımı öderken teşekkür ettim onlara iki defa.

Pub'da, çift çift geliyor insanlar bira içmeye
tabii eğer üçer, dörder değillerse ve tuhaf tuhaf bakıyorlar
bir insan kendi başına nasıl yolculuk edebilir diye.

Kendime bir içki aldım ve oturdum güneşli bahçeye
hayret ki bu insanlar göremiyor durumumu:
tek başımayım ama yalnız değilim.

DOUBLE HAIKU

I've harvested the garlic since you've been away
Number one on the charts has sung itself out
Now I make my own songs and sing them to the vine
Dead from last winter's hoar frost. Something new
Is bound to happen. Distances do not matter
The soil is far from the sky but grows towards it.

ÇİFTE HAİKU

Sarmısağın mahsulünü derledim sen gideli
Liste'deki 1 numara içi boş bir şarkı
Şimdi kendi şarkılarımı hazırlıyorum ben de
Ve asmalara çağırıyorum bu şarkıları
Geçen kış kırağı soğuktan ölen. Yeni bir şey
Olmalı artık. Mesafeler önemsiz
Toprak gökten uzaktır ama yükselir göğe doğru.

O COMPASSION, COMPASSIONATE

The gold fish died at the hour of Salve Regina
frozen to the side of the pond under the copper beech.

The cat-net sags with ear-rings of ice, it gleams
in the moon's quiet Compline. Gold fish and fugue.

God is near enough to touch, but to feel Him now
seems more important, more in tune, somehow.

PRAYER

Father Robert finishes his joke about a woman
who said *Au reservoir* and got *Tanks* for reply.
I laugh a bite on the biscuit, shake the tea
in its cup. He gets up, embracing his habit.

Although I can't see him as he sings in Compline,
the monastic chapel echoes with his laugh.

ACI BANA, BÜYÜK ACIYAN

Mercan balıkları öldü *Salve Regina* saatinde
buz tuttu havuzun bir yanında, kızıl gürgenin altında.

Kedi-savar-ağlar sarkıyor parlak buz küpelerle
ayın sessiz ayininde. Altın mercanlar, klavye ve füg.

Tanrı dokunacak kadar yakındı, ama O'nu şimdi hissetmek
daha önemli görünüyor, daha uyumlu, her nedense.

DUA

Au reservoir deyip, teşekkür yerine *Tank*'la karşılık alan
bir kadıncağız hakkındaki fıkrayı bitiriyor Peder Robert.
Gülüyorum bir parça çiğnenmiş bisküviyle, çayı sallıyorum
fincanda. Ayağa kalkıyor benimsenmiş bir alışkanlıkla.

Compline ayin-ilahisi söylerken gördüğüm gibi değilse de
kahkahası yankılanıyor manastır kilisesinde.

SNOW DROPS

The muffled quiet of snow on roses
I dream of you, disturbed, open my eyes,
pull the curtains over the blue sky.

Still dazed, I walk about and search
for snow-flakes among leaves and thorns –
not even dew-drops, only withered blooms.

I have woken up to you, in a dream, now
in a real garden without snow, with roses
I know the dream belongs to another girl.

KAR YAĞIYOR

Güllerin üstünü karlar örtmüş usulca.
Rüyamda seni görüyorum, rahatım kaçtı, gözlerimi açtım,
ve kalkıp masmavi gökyüzünün üzerine çektim perdeleri.

Hâlâ uyku sersemi, ortalıkta dolaşarak arıyorum
yapraklar ve dikenler arasındaki kuşbaşı karları –
bir çiy damlacığı bile yok, yalnızca solmuş bir çiçeklenme.

Senin için kalkmıştım, bir rüyada, şimdi
kar düşmemiş gerçek bir bahçedeyim, güller arasında.
Biliyorum, bir başka kıza ait bu rüya.

Tilki ve Beşik Yapanlar
(1990-1991)

(Henüz kitap olarak basılmadı.)
Özgün adı: *Fox and the Cradle Makers*
Asıl dili : İngilizce

- *Bu bir öyküdür ve de güneybatı Fransa'da geçer. Postacı kadın Pascale'a ait trajik anlatının, dağıttığı mektuplarla yer değiştirmesiyle başlar. Natalie, anlatısının ardına saklanır ve şairi tüketir. Artık öç almalıdır şair.*

- *Belirtilen yer gerçektir ve halen aynıdır. Zaman ise böyle değil. Karakterler de gerçektir, ne var ki büyüyle, takdis ya da lanetle değişim geçirirler. Tilki, anlatıcının geçmişte yaşadığı ile şu an yaşamakta olduğu iki varoluş arasındadır. Çocuk-gelin, kolejli bir kızdır, ama sık sık dişi tilkiyi taklit eden bir kedi gibi görünür, bazan da Pan'ın kamıştan santuru gibi havaya yayılır. O, Yeryüzü-Annedir. Tilkidünyanın çaresiz yavrucağı.*

Bu şiirler ilk olarak, *Ambit* (İngiltere), *Dalhousie Review* (Kanada), *Détours d'Ecritures* (Fransa), *Outposts* (İngiltere), *Word Loom* (Kanada), *Orte* (İsviçre), *Pearl* (Danimarka), *M25* (Belçika) dergilerinde yayımlandı ve 1991 Tarascon şiir festivali "Rencontres Internationales de Poésie Contemporaine"de İngilizce/Fransızca okunup kasete kaydedildi.

WHOSE KITTENS?

There was the Peter, Peter, old George's cat
who kissed my fingertips on my wedding day,
and George fed him sardines out of a bath tub.
Peter, the, decided to run short of life, licked
the poison ivy, rhus, couldn't run and died.

Here is the mill. No water, no sound of milling:
right at the top, the last mill-hand is waving
up to his brow in dark flour: help, help, help...
He's there again, they all say, but no one cares.

At the bottom, by the silent weir, rusting locks,
sits a cat against an empty sack, and she purrs
making the Stour stir and relinquish its sources.

My child-lover smiles with a tiny cat in her arms,
stalks of yellow straw, cow-pat in her greying hair
and lays the cat at my feet until it dies, dies.

BU KEDİCİKLER KİMİN?

Bir Peter vardı, o Peter, eski dost George'un kedisi
düğünümde parmakuçlarımı öpmüştü hani,
George da ona sardalyalar yedirmişti banyodan.
Bizim Peter, hayatını kısa kesmeye karar verip yaladı
zehirli sarmaşığı, hırıldadı, kurtulamadı ve öldü.

İşte değirmen burada. Su yok, değirmenden soluk yok:
son değirmen işçisi de el sallıyor en yukarda
kafasına kadar kara una batmış: imdat, imdat, imdat...
İşte burada tekrar, herkesin dediği bu, ama kim umursar.

En aşağıda, suskun göletin yanında, paslı kilitler,
bir kedi oturmuş boş çuvala karşı, mırıldana mırıldana
ırmağı döndüre karıştıra, kaynağını akıtıyor boşu boşuna.

Gülümser çocuk-sevgilim kucağında minicik bir kedi,
sarı buğday başakları ve beyazlanmış saçlarında okşayışlar
ayakucuma uzanır kedicik taa ölünceye kadar.

FOX AMONG POETS

I try to guess what Hemingway was thinking
before he pulled the trigger; what Hart Crane
would have done if the bridge had collapsed.
Was it the rear-mirror on that merciless drive
that made John Berryman decide to up and go?

In this garden I have lots of space to grow
plants that heal and berries that kill; also
little grapes that turn into sullen wine first
then become sturdy bottles on freckled shelves.
Which trigger to pull? Which bridge to choose?

Goethe pulled neither a trigger, nor did he jump;
by writing Faust he freed himself from death.
I am free, too, and so are you and all the rest
whose bodies age, their minds expand or contract
but the bewildering youth of the heart burns on.

RENARD PARMI LES POETES*

J'essaie de deviner à quoi pensait Hemingway
avant d'appuyer sur la gâchette; et Hart Crane,
qu'aurait-il fait si la passerelle s'était écroulée?
Au cours de ce cruel voyage, dans le rétroviseur
quel visage incita John Berryman à se suicider?

* Bu şiir İngilizceden Fransızcaya şair tarafından çevrildi veya yeniden yazıldı. (Babeth Monneau ve Gérard Quichaud'nun katkısıyla yayına hazırlandı.)

Dans mon jardin il y a un espace ample pour faire pousser
des plantes qui guérissent et des baies qui tuent;
de petits raisins aussi, qui deviendront morne vin
dans des bouteilles sombres, sur des casiers maculés.
Sur quelle gâchette appuyer? Quelle passerelle choisir?

Goethe n'appuya sur aucune détente, ne sauta d'aucun pont
il se libéra de sa mort en écrivant son Faust.
Moi aussi, je suis libre, et vous aussi, vous tous, les autres.
dont le corps vieillit, dont l'esprit s'effrite
mais dont la jeunesse bouleversante n'en finit jamais.

TİLKİ ŞAİRLER ARASINDA

Tahmin etmeye çalışıyorum tetiği çekmeden önce
Hemingway'in ne düşündüğünü; ya Hart Crane
ne yapardı üstünde durduğu köprü çökse.
Şu amansız sürüşte arkayı gösteren araba-aynası mıydı
John Berryman'ın basıp gitme kararma yol açan?

Bu bahçede çok yerim var büyütmeye
şifalı otları da, zehirli-meyveleri de; aynı zamanda
küçük üzümleri, önce bir sıkı şaraba duran
sonra gözlü-raflardaki dayanıklı şişelere doluşan.
Hangi tetik çekilmeli? Seçilmesi gereken köprü hangisi?

Ne bir tetik çekti Goethe, bir köprüden atladı ne de;
Faust'u yazarak kendini ölümden kurtardı.
Ben de kurtuldum işte, sen de ve öbür herkes
gövdeleri yaşlanan, zihinleri açılan veya daralan
ama yüreğin şaşırtıcı gençlik ateşi hâlâ yanmakta olan.

NURSERY RHYMES BEFORE SIESTA

I hide myself behind a large cabbage, fly-bitten:
she sings ring-a-ring o'roses.. a-tishoo, tishoo
we both fall down. I chew the grass, she my ear
and continues to sing her rhymes: up on Sandy-Hill
who cuts *whose* throat? Goosey, goosey big Gander.
And I lift her up and shake her, little Jenny Baker,
she jumps and skids, her hair grows longer and longer,
and Elsie Marley has grown fine without her swine.
Lazy Elsie or Pretty Jenny, she lies just there supine
as I stuff leaves into my mouth to banish the pain.

COMPTINES AVANT LA SIESTE*

Je me cache derrière un grand chou, dévoré par les mouches.
Elle chantonne: "Un, deux trois... bois... loup y es-tu?"
et nous tombons à terre, je mordille l'herbe; elle, mon oreille.
Elle continue sa chansonnette: "Il était une fois un géant
qui mangeait les petites filles..." Quelle fille? Quelle fille?
Je la saisis, la soulève: "Loup y'es-tu? Que fais-tu?"
Elle danse et glisse, ses cheveux longs, longs, si longs
mais où va-t-elle? Les petits cochons s'égarent, elle chante
"Am stram gram, pic et pic et colégram", affalés sur l'herbe
Je me gave de brins de paille pour chasser l'angoisse.

* Bu şiir İngilizceden Fransızcaya şair tarafından çevrildi veya yeniden yazıldı. (Babeth Monneau ve Gérard Quichaud'nun katkısıyla yayına hazırlandı.)

ÖĞLE UYKUSUNDAN ÖNCE BEŞİK TEKERLEMESİ

Arkasına saklanırım bir koca lahananın, sinekler beni soktu
O şarkılar çağırır *Tahta tahta ben var...* hap'şuu, ha'şuuuu
birlikte tekerleniriz ikimiz. Ben çimenleri çiğnerim, o kulağımı
bu arada sürdürür tekerleme-türküsünü: Sandy-Hill üstünde
kim *kimi* keser? *Amcamın oğlu Musacık eli kolu kısacık.*
Yukarı kaldırır sallarım onu, heeey, küçücük Jenny Baker,
bir sıçrar bir kayar, saçları dersen uzadıkça uzar
ve Elsie Marley güzelce büyür vazgeçerek haylazlıktan.
Tembel Elsie veya Tatlı Jenny, o tam oracığa yayılır sırtüstü
bense yapraklarla tıkarım ağzımı dindirmek için acıyı.

LITTLE RED BIKINI

At the big filthy mouth of the Charente, at Fouras,
the Atlantic attempts to meet her with a clean kiss
but oysters toss so much in their beds that they stir
endless fortresses of slime between the river and sea.

She sits on the balcony, lolly marks on her lips
which I wipe and which she opens waiting for a kiss,
a mixture of strawberries and Ambre Solaire. Her red
little bikini still wet, she stands up only to sneeze.

Then I see how well her button breasts rise and drop,
and touch her hand to the blindfolded bed of the hotel.
I open her up as she licks galaxies on melting ice,
without seeing my long teeth, hearing me say woof! woof!

KÜÇÜK KIRMIZI BİKİNİ

Fouras'da, o koskocaman pis ağzında Charente'in
Atlantik, ona temiz bir öpücük vermeye kalkışır hani orda,
ama öyle bir debelenir ki midyeler yuvarlanırlar yataktan
deniz ile nehir arasında salyangoz yolu gibi sınır tanımaz
surlar.

Kız balkona oturmuş, benim sildiğim ama bir öpüş için
onun araladığı dudaklarında bir horozşekeri izi,
"Ambre Solaire"
gölgelik-güneşyağı ile çilek karışımı. Hâlâ ıslak
küçük kırmızı bikinisi, bir an hapşurmak için kımıldadı.

Ve meme-uçlarını gördüm, bir an nasıl da harika inip kalktığını,
sonra elini dokundurdum otelin körebe oynayan yatağına.
Onu araladım açtım, eriyen buz evrenlerimi yalayıp emerken
uzun dişlerimi görmeksizin tek hırıltılarımı işiterek:
uu'uu! uuuf!

FOX AT THE CROSSROADS

I stop at the crossroads to let a hedgehog pass
and listen to the last track on your tape, dazed
by your choice of songs for me: so, Kylie Minogue
will oust Elton John's moan on children as lovers?

The hedgehog gone, I count the sheep in the dale
still hearing what you might have said but chose
a multitude of voices to beat on my eardrums, and
repeat your message in ciphered lyrics days on end.

I return to my walled garden to meet you endlessly
among the perfumed shrubs and thornful eglantines
that you eased into pure tilth with ona gloved hand.
You'll be back, my little lover, I see you in all

the four-leaved clovers shooting from ruined walls.

TİLKİ KAVŞAKTA

Bir kirpiye yol vermek için kavşakta durdum
ve son parçayı dinledim senin kasetinden, sersemledim
benim için seçtiğin şarkılarla: böyle giderse, Kylie Minogue
yerini mi alacak çocuk sevgililere figan eden Elton John'un?

Nihayet kirpi geçti, vadideki koyunları sayıyorum
ve hâlâ işitiyorum, herhalde sen söyleyecekken, seçmiş olduğun
çoklu-seslerin kulaklarımdaki keskin vuruşlarını ve
günler boyunca senin şifreli lirik mesajının nakaratlarını.

Duvarla çevrili avluma dönüyorum, sonsuza dek seninle
buluşmaya
eldivenli tek elinden çıkma kusursuz bahçeciliğinle rahatlamış
kokulu fundalıklar ile dikenli yabangüllerinin arasına.
Döneceksin, küçük sevgilim, seni göreceğim dört bir taraftan

fışkırırken dört yapraklı yoncalar harabeye dönmüş
duvarlardan.

SINK IN A WELL

She listens to my poems about her then asks
who might be the object of such a devotion,
and sucks her thumb aloof to figure it out.

I lead her into the orchard where then sun
is falling in convulsions on each dandelion
chewing their heads off. I lead her beyond

the cherry that gives fruit before flowers,
to the stone lip of a well, its broken draw.
She sees the curtain above, of unused tears

tremulous beads ready to break loose, flow.
She recoils at the thought of an inundation
but pulls me with her over the lip, below.

KUYUYA DALAR GİBİ

Kendisi için yazdığım şiirleri dinledikten sonra soruyor,
kim bu, böyle büyük bir bağlılık duyduğum?
İsmini bulup da çıkarmaya uğraşırken başparmağını emiyor.

Yol gösteriyorum ona meyve bahçesine doğru, hani güneş
süzülüp batar ya, karahindibaların herbirinin başını
kesercesine, işte oraya. Yol gösteriyorum daha da ötesine

daha çiçekler açılmadan meyve veren kirazlara doğru,
kuyunun taştan ağzına, onun kırık sarkaç koluna.
Üzerindeki perdeleri görüyor, akmamış gözyaşlarından

titrek tespih taneleri aralanıyor ve kapılıveriyor akıntıya.
Selden çıkmak istercesine geri çekileyim derken
beni de sürüklüyor ağzının üstüne, o kuyuya, aşağı doğru.

EASTER SUNDAY LUNCH

At that tameless hour of all forsaken streams
I watched the sun flow from the edge of the sky
and a yellow bird flew of from a cracked egg.

They asked me where you were, why not with me:
I lied you to full womanhood to hide your age,
mis-spoke your name as I crossed knife and fork.

Then, later in the afternoon, again without you,
I watched madame Céline round up her laden cows
but she left two heifers rant and run at my fence.

I ran along with the heifer of big, doleful eyes,
and she lowed and lowed twice the height of the sky.
One couldn't tell which one of us was crying, why.

PASKALYA PAZAR YEMEĞİ

Bütün başıboş ırmakların bu evcilleştirilmiş zamanda
göğün bir köşesinden güneşin akışını izledim
ve sarı bir kuşun kanatlanışını kırılan yumurtadan.

Neredesin diye sordular, neden benimle değil:
yaşını saklamak için seni büyüttüm taa kadınlığa kadar
çatal bıçağı haç gibi tutarken adını yanlış söyledim.

Sonra, akşamüstünün geç vakitlerinde, yine sensiz
Madam Céline'i izledim yüklü ineklerini güdüp toplarken
ama danacıklardan ikisini çitimin eşiğine bıraktı ve gitti.

Koştum durdum o hüzünlü, koca gözlü dana ile,
çöküp böğürdü göğün en yükseğine çöküp böğürdü iki defa.
Kimsecikler kestiremezdi hangimizdi ağlayan ve neden.

YENİ ŞİİRLER
(1993-1997)

(Henüz bir kitapta toplanmadı.)
Asıl dili: Fransızca ve Türkçe

Bu şiirler ilk olarak, *Détours d'Ecritures* (Fransa), *kitap-lık* (Türkiye) dergilerinde yayımlandı.

UNE COMEDIENNE

Je ne suis pas un parapluie
que tu pourras ouvrir quand il pleut
et le fermer quand tu souris.
Je ne suis pas ton chemin de bonheur
sur lequel tu marcheras en talon aiguille
à n'importe quelle heure
et que tu peux retrousser
comme un tapis noir
pour le ranger
dans un petit tiroir.

Je ne suis pas.
Tu es.
Nous ne sommes pas.
Je suis.
Pas toi.
Et tout ça
nous et encore nous...
Ce n'était qu'un bégaiement
d'amour.

BİR KADIN OYUNCU*

Ben bir şemsiye değilim
yağmur yağınca açıp
güneşle gülümsediğin zaman kapatacağın.
Ben mutluluk yolun değilim senin
dilediğin her anda
ince topuklarınla üstünde yürüyeceğin
ve sonra kararan bir halı gibi
kaldırıvereceğin
    küçük bir çekmeceye
    yerine koymak için.

Ben değilim.
            Sensin.
Biz değiliz.
Benim.
            Sen değilsin.
Ve bütün bunlar
    biz, biz, biz...
Aslında sadece dil sürçmesiydi
    aşkın.

* Serra Yılmaz'la birlikte çevrildi.

PENSEES PASCALES

Je suis seul dan l'univers
face à mon Dieu
mais Il ne m'entend pas.
J'entends l'immens silence
de l'espace
et j'ai peur
mais mon Dieu ne m'écoute pas.

Je trouve la passerelle
entre l'enfer et le ciel
et j'y monte et j'y monte
mais je reste où je suis
le Bon Dieu ne me prend pas.

PASKAL[YA] *DÜŞÜNCELERİ*[*]

Evrende yapayalnızım
Tanrımın karşısında
ama O beni duymuyor.
Duyuyorum sonsuz sessizliğini
uzayın
ve korkuyorum
ama Tanrım beni dinlemiyor.

Ayak-köprüsünü buluyorum
cehennem ile cennet arasında
ve tırmanıyor tırmanıyorum
ama yerimde sayıyorum
Tanrım beni almıyor.

[*] Serra Yılmaz'la birlikte çevrildi.

HAIKU EROTIQUE

Elle pensait toujours
que le clitoris
était une fragile fleur
dans le besoin des doigts verts

HAIKU QUANTIQUE

Un papillon dans le chaos –
Je bats mes ailes au printemps
et une tempête tue ma chérie
un triste jour de l'automne

HAIKU LUNATIQUE

Les cerises de la pleine lune
manquent de la bonne chair –
des cerises des noyaux calleux
Je ne peux que les retenir

EROTİK-AŞK HAİKUSU*

Kadın hep düşünüyordu
klitorisi
narin bir çiçek olarak
bereketli bir yeşil ele ihtiyaç duyan

FİZİK-KUANTUM HAİKUSU*

Kaosta bir kelebek –
ilkbaharda kanatlarımı çırpıyorum
ama sevgilimi öldürüyor fırtına
hüzünlü bir sonbahar günü

MELANKOLİK-AY HAİKUSU*

Dolunay kirazları melankolik
nerede o dolgun lezzet –
bu kirazlar henüz pütür pütür çekirdek
ancak bir köşeye konabilirler

* Serra Yılmaz'la birlikte çevrildi.

LA FEMME DE LA RIVIERE

La lune se lève.
Deux lapins
un lapin et une lapine
peut être
ils traversent le petit chemin
vers la lune
peut être
et il y a aussi un vieux corbeau
saisi par le lourd noir de la nuit
le corbeau se cache derrière
une pierre
blanche
et il regarde la femme de la rivière
qui sort de la Bonnieure
portant sa chemise de nuit
et sa brosse à dent
portant dans ses bras
mon petit corps
dans un étui
une huître très ouverte
ouverte à l'infini
insensible
et peut être
dit le corbeau
peut être même morte

NEHİRDEN BİR KADIN ÇIKTI*

Ay başladı yükselmeye
ve iki tavşan
biri erkek biri dişi
belki belki
geçiyorlar patikanın ötesine
aya doğru
belki belki
ve sonra kapkara bir karga var
çökmüş siyah ağırlığıyla gecenin
ihtiyar karga saklanıyor arkasında
bembeyaz
bir taşın
ve gözlüyor çamurda yürüyen kadını
daracık nehir boyunca
elinde taşıyor ipekten bir gecelik
diş fırçası macunu
kollarında taşıyor
küçücük gövdemi
bir kutucuk içinde
takati tükenmiş midye gibi açık
uçsuzluğa karşı
cansız
ve belki belki
diyor ihtiyar karga
belki ölüyor belki de ölmüş

*"La Femme de la Rivière" adıyla Fransızca yazılan bu şiir, şair tarafından Türkçe'ye çevrildi ya da yeniden-yazıldı.

ÖĞLE UYKUSU*

Karıncalar düşüyor dişi kiraz ağacının dallarından,
yorgun, sırtüstü, altında uzak günleri düşünüyorum.
kelebek mi karga mı düşürüyor pisliklerini
yaşlılığa isyan eden kırmızı burnumun köprüsüne.

Sonra, şu ihtiyarlamayan mavi bahar güneşi
yangın gibi takla kılıyor, yaprak bir yaprak
beni bulsun diye ıslak çimenin üstünde,
ama ben binlerce ışık yılı ondan uzaktayım.

* Mayıs 1995'te, 42 yıl aradan sonra Türkçe yazılan ilk şiiri.

Taner Baybars bir "Kıbrıslıtürk".
1947'den bu yana şiir yazıyor. 1954'te çıkan ilk
(ve tek Türkçe) kitabı *Mendilin Ucundakiler*'den
sonra gittiği İngiltere'de kaldı, bir daha adaya
dönmedi. Türk, İngiliz, Yunan ve Fransız
şiir dillerini birlikte kullanarak
kendi özgün tarzını yaratti.

Avrupa dillerinde tanınan çok-dilli,
çok-kültürlü bir "Türk şairi",
50. şiir yılında, 50 şiiriyle, Türkiye'de ilk kez
yayımlanıyor: İngilizce/Türkçe – ve Fransızca.

Taner Baybars is a Cypriot-Turk, writing poetry
since 1947. After the publication of his first
(and the only one in Turkish) book in 1954,
entitled *Mendilin Ucundakiler* ("On the Tip of
the Handkerchief"), Baybars went to England
and stayed there, never to return to the island.
He created an original style, combining the
poetical tradition and language of Turkish,
English, Greek and French.

Known in Europe for his multi-lingualism and
multi-culturalism, this "Turkish poet" is
published in Turkey for the first time –
50 poems distilled from 50 years of poetry,
in an English/Turkish
(and occasionally French) edition.

Kapak Fotoğrafı / Cover Photo: Wendy Ferguson

TEMA
Türkiye çöl olmasın!
(0212) 281 10 27

ISBN 975-363-723-3